

ZÁMER A PODKLADY NÁRODNÉHO PROJEKTU PRE PROGRAM SLOVENSKO 2021 - 2027	
Názov národného projektu (ďalej aj „NP“)	Prevenca a eliminácia násilia a sociálneho vylúčenia prostredníctvom národných liniek pomoci
Poskytovateľ	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Celkové oprávnené výdavky NP (v EUR)	6 952 226,40 EUR

Identifikácia budúceho žiadateľa¹	
Obchodné meno / názov	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Sídlo	Špitálska 8, 812 67 Bratislava
Právna forma	Rozpočtová organizácia
IČO	30794536
Štatutárny orgán	
Meno a priezvisko štatutára	PhDr. Peter Ormandy, MSc.

Identifikácia budúceho partnera²	
Obchodné meno / názov	Inštitút pre výskum práce a rodiny
Sídlo	Špitálska 25-27, Bratislava
Právna forma	Príspevková organizácia
IČO	308 47 451
Štatutárny orgán	
Meno a priezvisko štatutára	MUDr. Roman Joch

Identifikácia budúceho partnera 2³	
Obchodné meno / názov	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
Sídlo	Bratislava, Limbová 2, 837 52
Právna forma	Rozpočtová organizácia
IČO	00165565
Štatutárny orgán	
Meno a priezvisko štatutára	JUDr. Zuzana Dolinková

Zdôvodnenie potreby NP, konkrétneho žiadateľa a partnerov	
Vysvetlite, prečo je nevyhnutné realizovať NP, prípadne ako budú využité výstupy projektu. Zdôvodnite čo najpodrobnejšie prečo nemôže byť projekt realizovaný prostredníctvom výzvy	Národný projekt (ďalej len „NP“) vychádza z potreby komplexného riešenia formy poskytovania distančného poradenstva. Dištančné poradenstvo prostredníctvom liniek pomoci aktuálne do veľkej miery poskytujú mimovládne organizácie. Ich zameranie na cieľové skupiny, obsah (štandardizované poradenstvo špecializované podľa potrieb cieľovej skupiny) a rozsah poskytovaného poradenstva

¹ V tomto dokumente je používaný pojem prijímateľ a žiadateľ. Je to ten istý subjekt, no technicky sa žiadateľ stáva prijímateľom až po podpísaní zmluvy o NFP.

² Tabuľka sa opakuje v závislosti od počtu partnerov.

³ Tabuľka sa opakuje v závislosti od počtu partnerov.

<p>na DOP na predkladanie žiadostí o NFP? Odôvodnenie vylúčenia výberu projektu prostredníctvom výzvy (prostredníctvom „súťažného postupu“).</p> <p>(napr. porovnanie s realizáciou prostredníctvom projektu realizovaného na základe výzvy na DOP vzhľadom na efektívnejší spôsob napĺňania cieľov Programu Slovensko 2021 – 2027, efektívnejšie a hospodárnejšie využitie finančných prostriedkov, efektívnosť služby poskytovanej cieľovej skupine, zabezpečenie štandardov kvality a pod.).</p>	<p>(nepretržitá bezplatná dostupnosť 24/7) nie sú vymožitelné, a to ani vtedy ak bude nastavená účinná podpora zo strany štátu. Z hľadiska potrieb cieľovej skupiny je nevyhnutné túto nenahraditeľnú formu krízovej pomoci zabezpečiť štátom poskytovanou činnosťou, ktorá garantuje, že podpora poskytovaná dištančným poradenstvom je:</p> <ul style="list-style-type: none"> – štandardizovaná, – špecificky reflektujúca potreby cieľových skupín a dostupná bezplatne počas celého roka. <p>Budúcim žiadateľom NP bude Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „Ústredie PSVR“). Jeho kompetencie a úlohy vyplývajú z osobitných predpisov, akým je najmä zákon č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 453/2003 Z. z.“).</p>
<p>Dôvod určenia budúceho žiadateľa národného projektu.⁴ Má budúci žiadateľ osobitné, jedinečné kompetencie na implementáciu aktivít národného projektu priamo zo zákona, osobitných právnych predpisov, resp. má budúci žiadateľ jedinečné postavenie na trhu a/alebo jedinečnú expertízu či kompetencie?</p>	<p>Ústredie PSVR v súlade s ustanovením § 4 ods. 6, písm. a), bod 7 zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov vykonáva štátnu správu v oblasti sociálnych vecí a služieb zamestnanosti a plní úlohy podľa osobitných predpisov aj na úseku prípravy a realizácie projektov a programov financovaných zo štátneho rozpočtu, z prostriedkov Európskej únie a spolufinancovaných zo štátneho rozpočtu alebo z iných zdrojov.</p> <p>Ide o organizáciu disponujúcu jedinečnými odbornými kapacitami a skúsenosťami v rámci implementácie NP.</p>
<p>Zdôvodnenie potreby partnera národného projektu (ak relevantné)⁵. Uvedte kritériá pre výber partnera⁶. Má partner jedinečné postavenie na implementáciu týchto aktivít? (áno/nie) Ak áno, na akom základe?⁷</p>	<p>Partner č. 1</p> <p>Národná linka pre ženy zažívajúce násilie (ďalej ako „NLŽ“) bola zriadená v roku 2014 v rámci NP Prevencia a eliminácia násilia na ženách, prijímateľom ktorého bol Inštitút pre výskum práce a rodiny (ďalej ako „IVPR“). IVPR je za účelom prevádzkovania NLŽ registrovaným poskytovateľom sociálnych služieb podľa ustanovenia § 53 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.</p> <p>NLŽ je jedinou linkou poskytujúcou krízovú pomoc ženám zažívajúcim násilie na celoštátnej úrovni, ktorá je dostupná bezplatne a nepretržite. Počas svojho fungovania nadviazala spoluprácu s ostatnými poskytovateľmi špecializovaných služieb podpory a ochrany pre ženy zažívajúce násilie, ktoré mimo prevádzkových hodín svojich pohotovostných liniek prepájajú alebo odkazujú volajúcich na NLŽ.</p> <p>Zámer projektu nadväzuje na štruktúry a skúsenosti IVPR a personálne</p>

⁴ Jednoznačne a stručne zdôvodnite výber prijímateľa NP ako jedinečnej osoby oprávnenej na realizáciu NP (napr. odkazom na Program Slovensko 2021 – 2027, v ktorom je priamo uvedený prijímateľ; odkazom na platné predpisy, podľa ktorých má prijímateľ osobitné, jedinečné/unikátne kompetencie na implementáciu aktivít NP priamo zo zákona; odkazom na národnú stratégiu, ktorá odôvodňuje jedinečnosť prijímateľa NP a pod.). V prípade, ak ide o prijímateľa, ktorý nie je určený v Programe Slovensko 2021 – 2027, alebo ktorého kompetencie nevyplývajú z osobitných predpisov podľa zákona č. 121/2022 Z. z., príslušná komisia pri Monitorovacom výbore pre Program Slovensko 2021 – 2027 schválením zámeru NP schvaľuje aj prijímateľa NP. V opačnom prípade sa prijímateľ NP neposudzuje.

⁵ Uvedte dôvody pre výber partnerov

⁶ Uvedte, na základe akých kritérií bol partner vybraný, alebo ak boli kritériá zverejnené, uvedte odkaz na internetovú stránku, kde sú dostupné. Ako kritérium pre výber partnera môže byť tiež uvedená predchádzajúca spolupráca žiadateľa s partnerom, ktorá bude náležite opísaná a odôvodnená, avšak nejde o spoluprácu, ktorá by v prípade verejných prostriedkov spadala pod pôsobnosť zákona o verejnom obstarávaní.

⁷ V prípade viacerých partnerov, doplňte údaje za každého partnera.

	<p>posilňuje NLŽ a zabezpečuje špecializovanú podpornú službu pre ženy zažívajúce násilie a ich deti v súlade s:</p> <ul style="list-style-type: none"> • operačnými cieľmi Celoštátnej stratégie rovnosti žien a mužov v Slovenskej republike na roku 2021-2027, • úlohami Akčného plánu rovnosti žien a mužov na roky 2021-2027 a • prioritami Národného akčného plánu na prevenciu a elimináciu násilia na ženách na roky 2022 – 2027. <p>Partner č. 2 MZ SR je ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky pre oblasť zdravotníctva. MZ SR realizuje národné projekty od roku 2010. MZ SR v rokoch 2021 až 2023 prevádzkuje Národnú linku na podporu duševného zdravia (ďalej len „NLPDZ“) zo zdrojov Plánu obnovy a odolnosti. Finančná alokácia na činnosť NLPDZ však bude k 30. septembru 2023 vyčerpaná a činnosť NLPDZ ako pilotného projektu financovaného zo zdrojov POO ukončená.</p>
--	---

<p>Uvedte akým spôsobom boli do prípravy NP zapojení relevantní partneri v súlade s článkom 8 nariadenia o spoločných ustanoveniach⁸. V prípade, ak žiadateľ spolupracoval s partnermi už pri príprave zámeru NP aj s partnermi, uvedie informáciu o ich zapojení v tejto časti. V prípade nezapojenia partnerov do prípravy NP, uvedte dôvody ich nezapojenia. Konkrétne ide o: regionálne, miestne, mestské a ostatné orgány verejnej správy; hospodárskych a sociálnych partnerov; občiansku spoločnosť; výskumné organizácie a univerzity.</p>	<p>Do prípravy zámeru NP boli zapojení relevantní zainteresovaní aktéri, zástupcovia občianskej spoločnosti, a to prostredníctvom konzultačného workshopu organizovaného MPSVR SR v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti, ktorý sa bude konať dňa 18.10.2023. Zástupcovia jednotlivých partnerov, vrátane zástupcov občianskej spoločnosti, budú pripomienkovať a schvaľovať zámer NP aj v rámci Komisie pri MV PSK pre cieľ politiky 4 Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv.</p> <p>Do tvorby minimálnych štandardov práce na linkách pomoci, ktoré poskytujú dištančné poradenstvo boli pozvané mimovládne organizácie, ktoré prevádzkujú linky, linky v zriaďovateľskej pôsobnosti MZ SR a MPSVR SR, taktiež zástupcovia MV SR a Úradu na ochranu osobných údajov. Tieto štandardy sú preklopené do aktivít NP, a sú základom pripravovanej legislatívy.</p>
<p>Projekt so špecifickým určením pre marginalizované rómske komunity.⁹</p>	<p>Vyberte položku.</p>

Identifikácia projektu	
Názov projektu/akronym	Prevencia a eliminácia násilia a sociálneho vylúčenia prostredníctvom národných liniek pomoci / PENS-V-NLP
NACE projektu¹⁰	
Štátna pomoc	neuplatňuje sa
Kategórie regiónov	MRR (v zmysle článku 63 Nariadenia EP a Rady (EÚ) 2021/1060)

⁸ NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku

⁹ Zo zoznamu sa vyberie: "áno" v prípade, ak sa celý NP plánuje realizovať výhradne v lokalitách Atlasu rómskych komunít a súčasne bude financovaný z alokácie so špecifickým určením pre marginalizované rómske komunity; "čiastočne" v prípade, ak sa projekt plánuje realizovať/aj realizovať (časť projektu) v lokalite Atlasu rómskych komunít a súčasne bude financovaný z alokácie bez špecifického určenia pre marginalizované rómske komunity; "nie" v prípade, ak projekt sa neplánuje realizovať v lokalite Atlasu rómskych komunít.

¹⁰ Podtrieda podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností Vyhlášky ŠÚSR 306/2007 Z.z. z 18. júna 2007

Projekt s relevanciou k Integrovaným územným stratégiám	ÁNO/ NIE (resp. ak je zameranie projektu IUS pole je automaticky áno)
Projekt s relevanciou k Udržateľnému rozvoju miest	NIE (pokiaľ vo výzve nie je uvedené inak)
Cieľ politiky súdržnosti	4 Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv
Program	ITMS401000 - SK - Program Slovensko - SK - EFRR/KF/FST/ESF+
Fond	ESF+
Priorita	4P5 Aktívne začlenenie a dostupné služby
Špecifický cieľ ¹¹	ESO4.8 Podpora aktívneho začlenenia s cieľom podporovať rovnosť príležitostí, nediskrimináciu a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti, najmä v prípade znevýhodnených skupín
Aktivita/akcia v súlade s P SK	Prevenca a eliminácia násilia, individualizované poradenské služby pre obeť násilia a v oblasti podpory duševného zdravia, vrátane anonymizovanej podpory prostredníctvom IKT Informačné aktivity a mediálne kampane zamerané na niektorú z nasledovných oblastí: násilie na ženách a deťoch, práva detí, podmienky života a práva osôb so zdravotným postihnutím, bývanie, deinštitucionalizácia a komunitné sociálne služby
Opatrenie (ak je to relevantné)	nerrelevantné
Kategorizácia za konkrétne špecifické ciele	
Oblasť intervencie	152. Opatrenia na podporu rovnosti príležitostí a aktívnu účasť v spoločnosti
Typ územia	33. Iné prístupy – Žiadne územné zameranie
Forma financovania	01. Grant

Miesto realizácie projektu

Žiadateľ definuje miesto realizácie projektu. V prípade investičných projektov sa miestom realizácie projektu rozumie miesto fyzickej realizácie, t. j. miestom realizácie projektu sa rozumie miesto, kde budú umiestnené a využívané výstupy investičných aktivít projektu. V prípade projektov, ktoré nemajú jednoznačne definovateľné investičné výstupy sa miestom realizácie rozumie miesto, kde sa realizuje prevažná časť aktivít projektu a kde sú prevažne využívané výsledky projektu vzhľadom na cieľovú skupinu. V prípade projektov zasahujúcich celé územie SR sa miesto realizácie projektu uvádza na úroveň všetkých regiónov vyšších územných celkov. Kategória regiónu sa vyplní v súlade s miestom realizácie projektu v časti Identifikácia projektu.

Štát	SK0 Slovenská republika
Región (NUTS II)	SK01 Bratislavský kraj SK02 Západné Slovensko SK03 Stredné Slovensko SK04 Východné Slovensko
Vyšší územný celok (NUTS III)	SK010 Bratislavský kraj SK021 Trnavský kraj SK022 Trenčiansky kraj SK023 Nitriansky kraj SK031 Žilinský kraj SK032 Banskobystrický kraj SK041 Prešovský kraj SK042 Košický kraj

¹¹ Tabuľka sa opakuje v závislosti od počtu priorít a špecifických cieľov.

Predpokladaný časový rámec¹²	
Dátum vyhlásenia výzvy vo formáte mesiac/rok	12/2023
Plánovaný štvrtrok podpísania zmluvy o NFP s prijímateľom (ak je to relevantné)	4Q/2023
Plánovaný štvrtrok spustenia realizácie NP	1Q/2024
Predpokladaná doba realizácie NP v mesiacoch	36 mesiacov (1.1.2024 – 31.12.2026)

Popis projektu

Stručný popis projektu

Hlavným cieľom národného projektu je podpora aktívneho začlenenia prostredníctvom dištančnej krízovej pomoci osobám v nepriaznivej sociálnej situácii v dôsledku ohrozenia násilím alebo ohrozenia duševného zdravia, vrátane detí, a zvyšovaním povedomia o nenásilí a duševnom zdraví.

Uvedený cieľ bude dosiahnutý prostredníctvom dvoch hlavných aktivít: zvýšením dostupnosti podpory dištančnej krízovej pomoci osobám v nepriaznivej sociálnej situácii v dôsledku ohrozenia násilím alebo ohrozenia duševného zdravia, vrátane detí a zvyšovaním povedomia v oblasti problematiky násilia a podpory duševného zdravia. Princíp nepretržitosti a bezplatnosti poskytovanej krízovej pomoci zaručuje dostupnosť podpory aj pre ľudí pochádzajúcich z domácností v hmotnej núdzi alebo vystavených riziku príjmovej chudoby.

Cieľovou skupinou NP v zmysle OP Slovensko sú: FO v nepriaznivej sociálnej situácii ako prijímatelia sociálnych služieb; príslušníci marginalizovaných komunit vrátane MRK; deti v núdzi; osoby zažívajúce násilie; ako FO, ktorým bolo alebo malo byť trestným činom ublížené na zdraví; osoba so zdravotným postihnutím; domácnosti v hmotnej núdzi; domácnosti vystavené riziku príjmovej chudoby; štátni príslušníci tretích krajín, vrátane migrantov; zamestnanci v oblasti sociálneho začlenenia ako zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti prevencie diskriminácie a/alebo sociálneho začlenenia vo verejnom aj neverejnom sektore; široká verejnosť v rámci informačných a mediálnych kampaní; klienti KC. Cieľové skupiny sa môžu obrátiť na linky pomoci ako klienti, pri zachovaní špecializácie linky pomoci, ale aj tretie osoby v záujme osoby patriacej k cieľovej skupine, resp. osoby, ktoré požadujú distribúciu na inak špecializované linky pomoci alebo organizácie.

Výstupy a výsledky zrealizovaných aktivít budú sledované počtom osôb poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby, počet intervencií v dištančnom poradenstve a počet zrealizovaných informačných kampaní.

Vecnými odbornými garantmi bude Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch a odbor rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitosti.

Popis východiskovej situácie

a. Relevancia k východiskovým dokumentom

- **Národná stratégia na ochranu detí pred násilím** (prijatá uznesením vlády SR č. 24/2014, aktualizovaná uznesením vlády SR č. 474/2017 a č. 632/2019) - má vo svojich úlohách Zriadenie a prevádzkovanie národnej linky na pomoc detským obetiam
- **Národná koncepcia ochrany detí v digitálnom priestore a Akčný plán na roky 2020 – 2021** (prijaté uznesením vlády SR č.63/2020) a **Akčný plán na roky 2022 – 2023** (prijatý uznesením vlády SR č. 382/2022) - má vo svojom akčnom pláne na roky 2022-23 úlohy (úloha 20): Vytvorenie systémového riešenia dištančného poradenstva prostredníctvom liniek pomoci a tiež zabezpečenie adekvátnej liečby pre sexuálnych páchatelov trestných činov, ktoré zahŕňajú zneužívanie detí v digitálnom priestore. (Špecifický cieľ 3.2).
- **Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021 – 2028** - definuje kľúčové oblasti, ciele, opatrenia a indikátory smerujúce k zlepšeniu situácie mladých ľudí. V rámci opatrenia 10.1.4 Zabezpečiť a podporovať bezplatnú a ľahko dostupnú sieť poradenstva a pomoci pre mladých ľudí (aj anonymnú), vrátane online poradenstva ako aj krízovej intervencie sa plní indikátor 10.1.4.1 počet mladých ľudí, ktorí využili pomoc poskytovanú národnou linkou na pomoc deťom v ohrození VIAC AKO NI(c)K.
- **Celoštátna stratégia rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí v Slovenskej republike na roky 2021-2027** - ako jeden z operačných cieľov vytýčené personálne posilnenie Národnej linky pre ženy zažívajúce násilie;, súčasne vládny dokument predpokladá zabezpečenie zvyšovanie informovanosti žien, dievčat a širokej verejnosti o trestnom

¹²Termíny v tabuľke nie sú záväzné.

charaktere násilia na ženách, vrátane sexuálneho násilia, s cieľom povzbudzovať ženy a dievčatá, aby nahlasovali prípady násilia na nich páchané a/alebo vyhľadali špecializované služby ochrany a podpory.

- **Akčný plán rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí na roky 2021-2027** - vo svojej úlohe č. 3 požaduje zabezpečenie dostatočného počtu regionálne dostupných špecializovaných podporných služieb pre ženy zažívajúce násilie a ich deti, vrátane krízovej pomoci poskytovanej prostredníctvom Národnej linky pre ženy zažívajúce násilie.
- Tematická základná podmienka „**Národný strategický politický rámec pre sociálne začlenenie a znižovanie chudoby**“ – NP napĺňa opatrenie č. 2. Opatrenia na zabránenie a boj proti segregácií vo všetkých oblastiach vrátane sociálnej ochrany, inkluzívnych trhov práce a prístupu ku kvalitným službám pre zraniteľných ľudí vrátane migrantov a utečencov
- **Národný akčný plán Európska Záruka pre dieťa**
- **Národný program duševného zdravia na roky 2023-2030**

Dokumenty na regionálnej a národnej úrovni:

- **ZÁKON č. 305/2005 Z. z.** o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. V tomto zákone je uvedené, že každé dieťa môže požiadať o pomoc aj bez vedomia rodičov. Národná linka je jedným z nástrojov, ktorý zabezpečí túto možnosť. Rovnako umožňuje naplniť povinnosť každého, kto sa dozvie o porušovaní práv detí nahlásiť takúto skutočnosť.
- **ZÁKON č. 274/2017 Z. z.** o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov garantuje každému, kto sa považuje za obeť trestného činu, ochranu pred opakovanou a druhotnou viktimizáciou a priznáva mu nárok na podporu.
- **ZÁKON č. 448/2008 Z. z.** o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

Dokumenty na medzinárodnej úrovni a na úrovni EÚ:

- Všeobecná deklarácia ľudských práv
- **Charty základných práv EÚ- čl. 23**
- **Zmluva o fungovaní Európskej únie, čl. 8**
- **Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW) a jeho opčný protokol**
- Deklarácia sociálnych a právnych zásad ochrany a zabezpečenia blaha detí
- Deklarácia o ochrane žien a detí za mimoriadnych udalostí a za ozbrojených konfliktov
- Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach
- Dohovor o právach dieťaťa, jeho opčné protokoly a všeobecné komentáre
- **Dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním** - v článku 14 explicitne nebáda členské štáty, aby prijali potrebné legislatívne a iné opatrenia, akými sú napríklad telefónne alebo internetové linky pomoci, na poskytovanie poradenstva volajúcim, a to aj dôverne alebo s náležitým ohľadom na ich anonymitu
- Globálna stratégia zdravia Európskej únie (EU Global Health Strategy) a Komplexný prístup k duševnému zdraviu komunikovaný Európskou komisiou (**A comprehensive approach to mental health communicated by EC**), podľa ktorej faktory ovplyvňujúce duševné zdravie ľudí sú rôzne a je potrebné preskúmať ich a zahrnúť do všetkých politík
- Dohovory OSN zastrešujúce ochranu ľudských práv, ktorých je SR zmluvnou stranou, sú súčasťou právneho poriadku SR, t.j priamo z nich vyplývajú záväzky pre SR.

b. Predchádzajúce analýzy

Situáciu detí na Slovensku v ostatnom období výrazne ovplyvnilo niekoľko faktorov s medzinárodným presahom. Prvým z nich je globálna pandémia COVID-19, v dôsledku ktorej sa aktivity detí v škole aj v domácnostiach výrazne presunuli do digitálneho priestoru, deti sa vzdelávali dištančne, na čo neboli mnohé pripravené (ani psychicky, ani technologicky, dochádzalo k technologickej exklúzii a pod.) viď výskum nižšie. Takisto sa do online priestoru presunuli aj hrozby v podobe rôznych výziev k plneniu ohrozujúcich úloh, ktorým deti čelia, najmä na sociálnych sieťach. Túto situáciu dobre popisujú výskumné štúdie, ktoré na objednávku NKS vypracoval výskumný tím z Katolíckej univerzity v Ružomberku v niekoľkých pokračujúcich úlohách. Práve v spolupráci s koordinátormi ODPN vykonali zber primárnych údajov a zanalyzovali výsledky, ktoré poukazujú na niektoré riziká, ktorým deti čelia. Aj na tieto riziká odpovedá predkladaný NP.

Pri porovnaní výsledkov z realizovaných výskumov “Prežívanie a správanie detí a mládeže na Slovensku počas pandémie” (výskumná správa 2021) a “Prežívanie a správanie detí a mládeže na Slovensku” (výskumná správa 2022) je viditeľné zhoršenie v najmä v oblasti prežívania pocitu šťastia a životnej spokojnosti a tiež prejavy depresívnej nálady. Šikanovanie, či už v online priestore alebo mimo neho, zažíva približne každé piate dieťa. Vysoké percento detí je tiež vystavené sexuálne explicitnému obsahu (pornografia, sexting), pričom sa nadol posúva hranica prvej skúsenosti s takýmto obsahom. Výskum sa tiež venuje ďalším problematickým oblastiam, ktoré súvisia s aktivitami navrhovaného projektu, akými sú emocionálne problémy, pocit bezpečia a prijatia doma i v školskom prostredí, či pocit šťastia a celkovej spokojnosti. Venuje sa aj problematike excesívneho

používania internetu, ktorá môže viesť k mnohým z vyššie uvedených problémov. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky uvádza, že sa zvyšujú počty detských pacientov s psychickými poruchami a poruchami správania vyžadujúcimi liečbu ústavnou formou, okrem iného aj v dôsledku doznievajúcej pandémie (strata sociálnych kontaktov), úmrtia rodičov a príbuzných, významnej zmeny životného štýlu celých rodín, nárastu času tráveného v digitálnom priestore a vojnového konfliktu.

V reprezentatívnom výskume domáceho násillia na Slovensku 19,3 % žien uviedlo skúsenosť s násilným správaním od partnera. Výskum tiež ukázal, že útoky od partnera majú tendenciu sa opakovať a ženy agresiu od partnerov zažívajú alebo zažívali po dlhší čas, pričom len malá časť žien viktimizáciu oznámila polícii. Výskumné údaje naznačujú, že život s násilným partnerom má výrazné dopady na zdravie žien a vyhranenejšie formy násillia v intímnom vzťahu mali u pomerne rozsiahlej skupiny žien bezprostredné zdravotné následky. Podľa štatistického výkazníctva Národnej linky pre ženy od roku 2015 do roku 2021 linka poskytla základné sociálne poradenstvo minimálne 6 146 klientom a klientkam, najmä ženám zažívajúcim násillie v partnerských vzťahoch a špecializované poradkyne počas tohto obdobia prijali 21 352 hovorov, z toho 8 053 hovorov viedli poradkyne priamo so ženami so skúsenosťou s násilím. Včasná identifikácia násillia, poskytnutie krízového poradenstva a motivovanie pre využitie ďalších špecializovaných služieb, ktoré sú poskytované v poradenských centrách a zariadeniach núdzového bývania, zvyšuje úspešnejšiu integráciu do bežného života a znižuje riziko sociálneho vylúčenia.

Čakacia doba na psychiatrické prvovyšetrenie je napr. v Bratislave v priemere 8 týždňov (tie najakútnejšie ako sú samovražedné ideácie rieši konziliárny lekár, čiže nejdú cestou bežnej ambulancie).

c. Súvisiace projekty

Predkladaný NP v rámci tejto aktivity nadväzuje na NP PODPN, ktorý v rokoch 2017 až 2023 realizuje Ústredie PSVR. Hlavnou aktivitou NP PODPN bolo vytvorenie podmienok pre systémovú podporu ochrany detí pred násilím. Jednou z podaktivít NP PODPN bolo „Zriadenie národnej linky na pomoc deťom v ohrození“. Realizácia NP PODPN vo výraznej miere prispela k zvýšeniu informovanosti odbornej aj laickej verejnosti. Taktiež je potrebné čo najviac prispieť k tomu, aby sa ochrana detí stala nielen individuálnou, ale aj celospoločenskou hodnotou.

Napriek vysokému počtu zrealizovaných aktivít v rámci NP PODPN je nutné konštatovať, že pretrvávajú vysoká miera latencie rôznych foriem násillia páchaného na deťoch založená na nedostatočnej miere plnenia si oznamovacej povinnosti, predovšetkým zo strany laickej verejnosti, a to z dôvodu obáv z možného ohrozenia zo strany páchatelia, neistoty z mylného vyhodnotenia situácie či z dôvodu nezájmu o dianie v okolí.

Národná linka VIAC AKO NI(c)K dopĺňa systém už existujúcich liniek, ktoré rovnako pomáhajú a radia ľuďom v rôznych ťažkých životných situáciách. Ich úloha v spoločnosti je nezastupiteľná, keďže často sú jediným spojením ohrozených ľudí s odborníkmi. Práve dištančná forma pomoci im totiž zabezpečuje maximálne súkromie a priestor zdôveriť sa. Vďaka dlhoročným skúsenostiam mimovládnych organizácií boli otvorené problematické oblasti v systéme ochrany detí ohrozených násilím od úrovne dištančného poradenstva a krízovej intervencie následným delegovaním na príslušné zložky a rezorty. V roku 2022 prijala Národná linka na pomoc deťom v ohrození VIAC AKO NI(c)K celkovo 10 599 kontaktov cez čer a poskytla poradenstvo a pomoc 3 825 klientom. V rámci svojej činnosti vykonala viac ako 30 krát krízovú intervenciu v spolupráci s orgánmi činnými v trestnom konaní resp. so záchrannými zložkami.

Navrhovaný NP v rámci tejto aktivity nadväzuje na pilotné NP realizované v programovom období 2007-2013, ktoré boli podporené z Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia, a to: NP Prevencia a eliminácia násillia na ženách (ďalej len NP PENŽ), NP Podpora prevencie a eliminácie násillia na ženách (ďalej len NP PPENŽ) a čiastočne na NP Inštitút rodovej rovnosti. Taktiež nadväzuje na projekt Koordinačno-metodického centra pre rodovo podmienené a domáce násillie, ktorý je podporený z Nórskeho finančného mechanizmu. Od roku 2018 do júna roku 2023 bola činnosť NLŽ podporená národným projektom Prevencia a eliminácia rodovej diskriminácie (ďalej len NP PERD) Operačného programu Ľudské zdroje. V rámci druhej aktivity NP PERD je definovaná podpora rozvoja služieb a opatrení pre obeť násillia, najmä pre ženy prostredníctvom činnosti KMC. Podaktivita 2.1. bola definovaná ako pokračovanie a rozvoj pôsobnosti Národnej linky pre ženy zažívajúce násillie. V súčasnosti náklady na prevádzku NLŽ podporuje Nórsky finančný mechanizmus v projekte Zlepšenie ochrany práv obetí – posilnenie kapacít a postupov boja proti násilliu na ženách a domácejmu násilliu, ktorého prijímateľom je Inštitút pre výskum práce a rodiny a implementovaný je spoločne s Ministerstvom vnútra SR, Akadémiou policajného zboru SR, Zborom justičnej a väzenskej stráže SR a bilaterálnym partnerom Nórskeho centrom pre výskum násillia a traumatickeho stresu. Podpora z tohto zdroja do apríla 2024 pokrýva náklady na technologické zabezpečenie a platy 5 poradkýň NLŽ. NLŽ poskytuje nepretržite dostupný, bezpečný a bezplatný priestor na dôverný a anonymný rozhovor, ktorého cieľom je v rámci krízovej pomoci poskytnúť informácie o násilí na ženách, asistenciu pri hľadaní riešení a delegovanie na nadväzujúce služby podpory a ochrany. Účelom krízovej intervencie je eliminácia ohrozenia a návrh takých strategických foriem riešení, ktoré podporia možnosti a posilnia kompetencie klienta/klientky riešiť nepriaznivú sociálnu situáciu alebo ju zmierniť.

MZ SR od roku 2021 prevádzkuje NLPDZ zo zdrojov Plánu obnovy a odolnosti (POO). Finančná alokácia na činnosť NLPDZ však bude k 30. septembru 2023 vyčerpaná a činnosť NLPDZ ako pilotného projektu financovaného zo zdrojov POO ukončená. Počas

činnosti NLPDZ poradenstvo na slovenskej časti linky poskytovalo 15 poradcov a poradenstvo na ukrajinskej časti linky 9 poradcov počas 12 hodín denne a 7 dní v týždni. Priemerný počet uskutočnených hovorov sa pohyboval medzi 260 – 280 mesačne. Činnosť tejto linky sa však plánuje do budúcnosti systematizovať a tento NP by mal vytvoriť podmienky pre stabilné miesto v systéme poradenstva v oblasti duševného zdravia, no rozšíriť svoju expertízu aj o poradenstvo pre ľudí s poruchami ako významný prvok prevencie proti nežiaducej správaní sa voči deťom (a iným skupinám).

d. Problémové oblasti

Podľa zistení WHO z roku 2020¹³ až 90 % zlého zaobchádzania s deťmi zostáva nepovšimnuté. Z výskumných zistení¹⁴ vyplýva, že obeť šikanovania o svojej skúsenosti najčastejšie hovoria s niekým zo svojich rovesníkov, 30 % obetí o tom hovorilo s rodičmi, ale až 29 % obetí o šikanovaní nehovorí s nikým; podobne je to aj pri iných formách násillia. Príčinami neodkrytia násillia je často nekomplexný pohľad na život dieťaťa. Každé násillie sa u dieťaťa prejavuje nejakým spôsobom, ako napríklad vynechávaním krúžkov, zníženou chuťou do jedla, častými poraneniami a pod. Samostatne tieto príznaky nemusia nič naznačovať, avšak spolu utvárajú komplexný obraz násillia.

Z Výskumnej správy: Prežívanie a správanie detí a mládeže na Slovensku v roku 2022 vyplýva, že skúsenosť so šikanovaním priznáva 24 % detí a mladých vo veku 9 – 17 rokov, pričom sa to deje častejšie u dievčiat 28 % ako u chlapcov 20 %; šikanovanie sa najčastejšie vyskytuje v skupine detí vo veku 11 – 12 rokov, a to až 28 %; až 20 % obetí si za posledný rok zažilo šikanovanie na dennej báze tvárou v tvár, 16 % detí bolo denne šikanovaných online alebo cez telefón, čím sa ukazuje, že aj napriek intenzívnemu kontaktu detí s digitálnymi médiami a internetom sa šikanovanie stále najčastejšie deje osobne – tvárou v tvár; obeť šikanovania o svojej skúsenosti najčastejšie hovoria s niekým zo svojich rovesníkov, 30 % obetí o tom hovorilo s rodičmi, ale až 29 % obetí o šikanovaní nehovorí s nikým.

Vo vyššie uvedenom výskume sa autori venovali aj téme sexuálneho obsahu a sextingu, v ktorej výskum ukázal, že so sexuálnymi obsahmi malo za posledný rok skúsenosť 52 % detí a dospelých vo veku 11 – 17 rokov, takúto skúsenosť majú častejšie chlapci (58 %) ako dievčatá (46 %) a jej frekvencia stúpa s vekom, keď až 74 % mladých vo veku 15 – 17 rokov priznalo takúto skúsenosť, v skupine 13 – 14 rokov to bolo 50 % a v skupine 11 – 12 rokov 24 %; skúsenosť so sexuálnymi obsahmi nemusí byť vždy vedomá a nie vždy je spojená len s príjemnými pocitmi; takmer tretina detí a mladých priznala, že boli znepokojení, v 8 % prípadov to bolo veľké znepokojenie; miera znepokojenia bola vyššia medzi dievčatami (64 %) ako chlapcami (20 %); od 17 % detí a dospelých niekto žiadal ich intímne informácie a to napriek tomu, že na takéto otázky nechceli odpovedať; častejšie sa to dialo dievčatám (26 %) ako chlapcom (9 %). Takúto skúsenosť má 10 % detí vo veku od 11 do 12 rokov.

Z reprezentatívneho výskumu domáceho násillia na Slovensku vyplýva, že takmer každá piata žena má skúsenosť s násilným správaním od partnera. Výskum tiež ukázal, že útoky od partnera majú tendenciu sa opakovať a ženy agresiu od partnerov zažívajú alebo zažívali po dlhší čas, pričom len malá časť žien (15%) viktimizáciu oznámila polícii. Celoživotná prevalencia sexuálneho násillia na ženách je 4,9 %, pričom po dovŕšení 15 rokov je miera prevalencie 3,8 %. Na Slovensku 71 % žien so skúsenosťou so sexuálnym násillím ho zažilo zo strany iného muža ako partnera a 38 % žien ho zažilo v partnerskom vzťahu, Na Slovensku existujú len dve poradenské centrá, ktoré poskytujú poradenstvo ženám so skúsenosťou so sexuálnym násillím mimo partnerských vzťahov, a tieto pôsobia len na území Bratislavy. Z uvedeného vyplýva potreba vytvorenia systému on-line depistáže, t.j. vyhľadávania škodlivých obsahov a škodlivých uzatvorených skupín a priamo v „online teréne“ poskytovanie nástrojov pomoci pre deti dostávajúce sa do uzatvorených systémov, ktoré svojich členov povzbudzujú v patologických javoch; potreba zvýšenia personálneho zabezpečenia nepretržitej prevádzky NLŽ, ktorá je v súčasnosti zabezpečená 5 poradkyňami, ktoré pre vyťaženosť linky nie sú schopné prijať takmer jednu štvrtinu prichádzajúcich hovorov z dôvodu, že poradkyňa NLŽ vieďie iný hovor. Z uvedeného vyplýva potreba vytvorenia dostupnej špecializovanej podpory pre skupinu žien ohrozených sexuálnym násillím mimo partnerských vzťahov, pre ktoré v súčasnosti nie je dostupná takáto špecializovaná podpora na celoštátnej úrovni a potreba rozšírenia poradenstva pre potenciálnych páchatelov. Napriek tomu, že niektorí potencionálni páchatelia pociťujú, že ich konanie a správanie by mohlo spôsobiť ujmu deťom (alebo iným skupinám), takéto poradenstvo nie je anonymizované a je veľmi poddimenzované v podmienkach SR. V oblasti ochrany detí pred poškodením neprimeraného správania sa dospelých doposiaľ neexistuje žiadna účinná pomoc. Na tento problém reaguje zámer projektu rozšírením poskytovania osobitnej poradenskej služby pre ženy ohrozené sexuálnym násillím mimo partnerských vzťahov a zriadením pracovnej pozície špecialistky pre prežívšie sexuálnej viktimizácie, ktorá bude vyčlenená z nepretržitej prevádzky.

Pandémia, vojna na Ukrajine, polarizácia spoločnosti, nenávisťné prejavy v online priestore majú zásadný vplyv na nárast rizikového správania, patologických prejavov u detí a negatívne ovplyvňujú ich duševné zdravie (viď výskum: Prežívanie a správanie detí a mládeže na Slovensku a porovnania z rokov 2021 a 2022). O to vyšší je predpoklad, že dieťa v záťaži sa stane obeťou rôznych foriem násillia. Zmeny v prostredí vyvolali aj nárast nových, zatiaľ nie až tak registrovaných fenoménov, ako sú detské gangy, prípady extrémnych prejavov násillia spáchaných mladým jednotlivcom (Nováky, Bratislava – Zámocká ulica), ďalej nárast sebapoškodzovania, suicidálnych prejavov, úzkosti, depresii u detí ako dôsledok neriešených problémov, nárast

¹³ WHO Regional Office for Europe, 'Violence and Injuries in Europe: Burden, Prevention and Priorities for Action' (2020), <https://www.who.int/europe/publications/i/item/9789289055109>

¹⁴ Prežívanie a správanie detí a mládeže na Slovensku v roku 2022, Výskumná správa, 2022, Katolícka univerzita v Ružomberku Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny (NKS)

zneužívania detí v online prostredí, výzvy na sociálnych sieťach, ktoré predstavujú pre deti závažné ohrozenie na zdraví a živote (nadužívanie liekov a iných látok, prekonávanie rekordov v nebezpečných situáciách a pod.). Vzhľadom na uvedené je nevyhnutné naďalej podporovať a rozvíjať systém ochrany detí pred násilím, podporu pri riešení ich duševných stavov a krízovej intervencie a to prostredníctvom Národnej linky na pomoc deťom v ohrození. Na Slovensku nepretržitú a bezplatnú dištančnú krízovú pomoc poskytuje len NLŽ a v niektorých oblastiach Slovenska sú špecializované služby pre ženy zažívajúce násilie na podporu pred sociálnym vylúčením stále nedostupné. Súčasne ide o významne latentný patologický jav a len zlomok viktimizovaných osôb vyhledá ambulantné podporné služby. Dištančná krízová pomoc poskytovaná bezplatne a anonymne posilňuje klientky a smeruje ich k využitiu ochrany verejných inštitúcií.

Spôsob realizácie aktivít projektu

Cieľom NP je zabezpečenie dostupnosti dištančnej krízovej pomoci osobám v nepriaznivej sociálnej situácii v dôsledku ohrozenia násilím alebo ohrozenia duševného zdravia, vrátane detí.

Zámerom je prostredníctvom realizácie aktivít prispieť k plneniu cieľov a úloh vyplývajúcich zo strategických dokumentov, ktoré sa primárne zameriavajú na oblasť ochrany detí pred násilím, vrátane digitálneho priestoru a zároveň podporiť nediskrimináciu a aktívnu účasť v spoločnosti prostredníctvom zlepšenia systému ochrany detí pred násilím, čo je aj v súlade so špecifickým cieľom ESO 4.8 P SK.

Špecifickým cieľom NP je stanovenie štandardov výkonu dištančného poradenstva a bezplatný prístup k poradenstvu pre cieľové skupiny, zároveň prevencia sociálneho vylúčenia, zvyšovanie povedomia o nenásilí a duševnom zdraví a eliminácia vzniku sociálno-patologických javov v spoločnosti.

NP bude realizovaný žiadateľom a partnerom prostredníctvom **dvoch hlavných aktivít** :

1. Hlavná aktivita: Podpora osôb v nepriaznivej sociálnej situácii ohrozených násilím alebo ohrozením duševného zdravia, vrátane detí poskytovaním dištančnej krízovej pomoci

Hlavná aktivita bude realizovaná prostredníctvom troch podaktivít:

Podaktivita 1.1: Prevencia ohrozenia a podpora rovnakých šanci detí prostredníctvom Národnej linky na pomoc deťom v ohrození VIAC AKO NI(c)K

Zodpovedný za implementáciu: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Dĺžka implementácie: 01/2024 – 12/2026 (36 mesiacov)

Prevádzka národnej linky bude zabezpečená prostredníctvom 23 konzultantov a 2 špecialisti, bude bezplatná a bude fungovať nepretržite 24 hodín denne/7 dní v týždni.

Špecifickým cieľom podaktivity bude prostredníctvom linky na pomoc deťom v ohrození VIAC AKO NI(C)K okrem už fungujúcej chatovej a e-mailovej formy poskytovania dištančného poradenstva poskytovať aj telefonické poradenstvo. Telefonická linka bude dostupná na osobitnom bezplatnom telefónnom čísle a bude fungovať v nepretržitom režime, aby sa na ňu deti mohli s dôverou kedykoľvek obrátiť a nájsť riešenie ich situácie.

Vyškolení odborníci budú prostredníctvom bezplatnej online a telefonickej komunikácie poskytovať deťom rýchlu a adresnú pomoc, poradenstvo, podporu a krízovú intervenciu. V prípade potreby môže dôjsť aj k distribúcii klientov na iné odborné organizácie poskytujúce pomoc, resp. pomoci pri vyhľadávaní odbornej pomoci mimo online prostredia. Spojiť sa s nimi je možné cez chat na webovej stránke www.viacakonick.sk alebo cez mobilnú aplikáciu aj prostredníctvom e-mailu na adrese pomoc@viacakonick.gov.sk. Na národnú linku sa môže tiež obrátiť aj dospelá osoba alebo dieťa, ktorá/ktoré chce oznámiť či konzultovať prípad násilia na inom dieťati. V prípade detských klientov národnej linky je poradenstvo poskytované aj v prípade, ak komunikácia bezprostredne nesúvisí s problematikou násilia na deťoch (problémy dieťaťa súvisiace so vzťahmi v rodine, prípadne s rovesníkmi, osamelosť dieťaťa, suicidálne sklony, závislosti, sebapoškodzovanie atď.). Prípady násilia na deťoch, prípadne závažné prípady iných sociálno-patologických javov vyžadujúce si preverenie alebo zásah orgánu SPODaSK sú na základe dobrovoľnej identifikácie maloletého klienta, prípadne na základe identifikácie ohrozenej maloletej tretej osoby klientom bezprostredne zasielané príslušnému orgánu SPODaSK. Uvedené priame prepojenie predstavuje významnú pridanú hodnotu postupov realizovaných v rámci predmetnej podaktivity, ktorá napomáha predovšetkým k efektívnejšiemu odhaľovaniu prípadov násilia na deťoch a jednoduchšom a „detsky priateľskom“ prístupe obeti k zákonom garantovaným opatreniam na zabezpečenie ich práv a ochrany.

Výsledkom činnosti národnej linky bude okrem poskytovania dištančného poradenstva a krízovej intervencie, sociálnej depistáže a prevencie aj vykazovanie relevantných štatistických údajov potrebných ako východiskové, podporné a kontrolné informácie pre realizáciu komplexnej stratégie pre ochranu detí pred násilím a pre ochranu detí v on-line prostredí.

Konzultanti národnej linky postupujú v poradenskom procese v súlade s Etickým kódexom a Pravidlami pomoci národnej linky, ktoré sú prílohami Metodickéj príručky dištančného poradenstva a krízovej intervencie v podmienkach Národnej linky na

pomoc deťom v ohrození (ďalej len „metodika NL“). Metodika NL vznikla v úzkej spolupráci a na základe skúseností organizácií pôsobiach v oblasti dištančného poradenstva a krízovej intervencie, príslušných rezortov a odborných inštitúcií.

Plánovaný počet konzultantov (23) zapojených do poskytovania poradenstva v nepretržitej prevádzke vychádza z plánu zabezpečiť dostupnosť minimálne dvoch konzultantov v jednej zmene nepretržitej prevádzky 24/7, v zmysle nastavených štandardov, ktoré budú premietnuté do budúcej legislatívy a v zmysle Metodiky NL. Vzhľadom na možnosť poskytovania krízovej intervencie, kedy dvaja konzultanti v zmysle Metodiky NL pracujú na jednom prípade a vzhľadom k potrebe zabezpečiť naďalej dostupnosť poradenstva pre ďalších klientov je nutné navýšiť počet konzultantov na 3 – 4 počas jednej zmeny nepretržitej prevádzky 24/7. Tento počet zabezpečí aj v prípade krízovej intervencie dostupnosť či už četovej formy a e-mailovej formy alebo plánovanej telefonickej formy poradenstva a zároveň umožní plniť ďalšiu činnosť linky a to o rozvoj sociálnej depistáže v digitálnom priestore. Takto nastavené personálne obsadenie spolu s tímom špecialistov, ktorí poskytujú podporu cieľovým skupinám počas pracovného týždňa, zaručuje aj zastupiteľnosť a tiež pokrytie prevádzky v prípade čerpania dní pracovného voľna a práceneschopnosti.

Podaktivita 1.2: Prevencia ohrozenia násilím a podpora nediskriminácie žien prostredníctvom Národnej linky pre ženy zažívajúce násilie

Zodpovedný za implementáciu: Inštitút pre výskum práce a rodiny

Dĺžka implementácie: 01/2024 – 12/2026 (36 mesiacov)

Prevádzka národnej linky bude zabezpečená prostredníctvom 10 konzultantov a 4 špecialisti, bude bezplatná a bude fungovať nepretržite 24 hodín denne/7 dní v týždni.

Špecifickým cieľom podaktivity je prostredníctvom NLŽ poskytovanie špecializovaného poradenstva a posilnenia systému integrovanej podpory zvýšiť prevenciu sociálneho vylúčenia v dôsledku násillia na ženách, ako jedného z prejavov diskriminácie žien.

Primárnou cieľovou skupinou podaktivity sú ženy zažívajúce násilie, ktoré sú v zmysle zákona č. 274/2017 o obetiach trestných činov v znení neskorších predpisov fyzickými osobami, ktorým bolo alebo malo trestným ublížené na zdraví.

NLŽ bude dostupná aj na miestach s absenciou špecializovaných služieb pre ženy zažívajúce násilie a pre ženy, ktoré sa nachádzajú v odľahlých oblastiach. Dostupnosť podpory bude posilnená zásadami anonymity a dôvernosti, ktoré napomáhajú odbúrať pocity hanby a strachu. Nakoľko je volanie na NLŽ bezplatné, môžu linku kontaktovať aj ženy, ktoré si nemôžu dovoliť kontaktovať iné obdobné služby z dôvodu ich spoplatnenia alebo z dôvodu, že nemajú finančné prostriedky na cestovné alebo iné náklady spojené s vyhľadanim ambulantomnej podpornej služby.

Z pohľadu prístupu k potrebám cieľovej skupiny pôjde o podporné strániace poradenstvo vychádzajúce z dôvery v schopnosti volajúcej osoby a podpory jej autonómie a kompetencie prijímať rozhodnutia na základe poskytnutých kvalifikovaných informácií. NLŽ bude realizovať aj poradenstvo pre zamestnancov inštitúcií v prípade kontaktu so ženou zažívajúcou násilie a rozširovať spoluprácu a zapojenie v systéme integrovanej pomoci. Súčasťou technologického zabezpečenia prevádzky NLŽ je aj systém zberu kvantitatívnych a kvalitatívnych dát, ktoré sú zdrojom informácií o opatreniach politikov proti násilliu a diskriminácii. NLŽ bude zabezpečovať týždenný online monitoring dostupnosti krízového bezpečného ubytovania pre ženy zažívajúce násilie a ich deti a tieto bude postupovať ďalším inštitúciám zapojeným do integrovaného systému.

Plánovaný počet poradkýň (10) zapojených do poskytovania poradenstva v nepretržitej prevádzke vychádza z plánu zabezpečiť dostupnosť dvoch poradkýň v jednej zmene nepretržitej prevádzky 24/7. Takéto personálne obsadenie spolu s tímom špecialistov, ktorí poskytujú podporu cieľovým skupinám počas pracovného týždňa, zaručuje zastupiteľnosť a tiež pokrytie prevádzky v prípade čerpania dní pracovného voľna a práceneschopnosti. Zámer projektu predpokladá rozšírenie dostupnosti podpory prostredníctvom rozšírenia personálnych kapacít NLŽ, rozšírenie spolupráce v systéme integrovanej pomoci, zavedenie dištančnej krízovej pomoci pre prípady sexuálnej viktimizácie a poskytovanie kvalifikovaných informácií v súlade s právnym poriadkom SR. Poskytovanie informácií o násillí páchanom na ženách a o činnosti linky sa bude týkať aj volajúcich osôb z odborných profesií, organizácií a inštitúcií.

Princípy NLŽ budú vychádzať z Metodiky poskytovania komplexnej podpory a ochrany ženám zažívajúcim násilie a ich deťom (IVPR, 2015), Minimálnych štandardov Rady Európy, zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov a Metodiky NL.

Podaktivita 1.3.: Podpora duševného zdravia prostredníctvom Národnej linky na podporu duševného zdravia

Zodpovedný za implementáciu: Ministerstvo zdravotníctva SR

Dĺžka implementácie: 01/2024 – 12/2026 (36 mesiacov)

Prevádzka národnej linky bude zabezpečená prostredníctvom 8 konzultantov (6 konzultantov od 01/2024, 2 konzultanti od 01/2025) a 2 špecialisti (1 špecialista pre oblasť duševného zdravia, 1 špecialista pre oblasť neobvyklej sexuálnej preferencie, obaja od 1/2024), bude bezplatná a bude fungovať od 10:00 – 22:00 /7 dní v týždni.

Špecifickým cieľom tejto podaktivity je podpora duševného zdravia prostredníctvom prevádzkovania linky dištančného poradenstva kombinovanou formou telefonického a online poradenstva zameraného na oblasť duševného zdravia a oblasť

problematickeho prezivania vlastnej sexuality ci sexuality blizkych osob prostrednictvom anonymneho distancneho poradenstva online formou prepojenie na moznosti krizovej intervencie a terapie.

Od roku 2025 bude cinnost NLPDZ rozsirena o oblast tykajuca sa problematickeho prezivania vlastnej sexuality ci sexuality blizkych osob prostrednictvom anonymneho distancneho poradenstva online formou s prepojim na ponuku krizovej intervencie. Moznost anonymne a bezplatne napisat otazku a v pripade zaujmu aj moznost nadviazania konverzacie s poradcom. V pripade zaujmu o krizovu intervenciu bude mozne dohodnut si konkretny termin krizovej intervencie poskytovanej telefonicky alebo online formou. V nalievavych situaciach mimo prevádzkových hodín NLPDZ bude odkazované na linky distancneho poradenstva fungujuce v nepretržitej prevádzke.

Na podporu uvedených prístupov má NLPDZ ako štátna linka zastrešovaná MZ SR poskytovať distancné poradenstvo zamerané na oblasť duševného zdravia v slovenskom jazyku a čiastočne aj ukrajinkom jazyku.

Cieľom linky je poskytovanie online poradenstva a telefonického poradenstva s cieľom poskytnúť anonymnú a distancnú formu komunikácie pri poskytovaní služieb v oblasti starostlivosti o duševné zdravie a to konkrétne poskytnutie psychologického poradenstva, krizovej intervencie a bezpečného priestoru pre rozhovor o neistote, obavách či psychických problémoch, podpora zdravotníkom, ktorí zažívajú nadmernú záťaž a sú vystavení zvýšenej pravdepodobnosti rozvoja stresom podmienených psychických porúch, poskytnutie poradenstva a podpory pri zvládaní akútnej stresovej reakcie či príznakov rozvíjajúcej sa posttraumatickej stresovej reakcie na mimoriadne stresové udalosti a poskytnutie poradenstva v oblasti problematickeho preživania vlastnej sexuality či sexuality blízkych osôb.

Plánovaný počet poradcov (6) pre časť venovanú duševnému zdraviu a poradcov (2) pre oblasť neobvyklých sexuálnych preferencií bude zapojených do poskytovania poradenstva v prevádzke 12 hodín počas 7 dní v týždni vychádza z plánu zabezpečiť dostupnosť dvoch poradcov v jednej zmene. Takéto personálne obsadenie spolu s tímom špecialistov, ktorí poskytujú podporu cieľovým skupinám počas pracovného týždňa, zaručuje zastupiteľnosť a tiež pokrytie prevádzky v prípade čerpania dní pracovného voľna a práceneschopnosti.

2. Hlavná aktivita: Zvyšovanie povedomia v oblasti problematiky násillia a podpory duševného zdravia

Zodpovedný za implementáciu: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, IVPR, MZ SR

Dĺžka implementácie: 01/2024 – 12/2026 (36 mesiacov)

Špecialista pre primárnu prevenciu a osvetové činnosti - 3 osoby, pre každú linku pomoci 1 osoba

Súčasťou činnosti liniek pomoci bude aj realizácia kampane s cieľom zvyšovania povedomia o problematike s ohľadom najmä pre cieľovú skupinu osôb, pre ktoré je činnosť tej ktorej linky určená.

Zvyšovanie povedomia bude orientované predovšetkým na informovanie o nástrojoch pomoci. V tejto súvislosti bude kladený dôraz najmä na informovanie o linkách pomoci, o formách a následkoch násillia páchaného na deťoch, ženách a ale aj o možných iných rizikách, ktoré aktuálne ohrozujú deti a mladých ľudí v reálnom aj v digitálnom priestore.

Kampaň bude oslovovať cieľové skupiny pomocou nasledovných mediatypov:

- Google – kampaň vo vyhľadávaní
- Google GDN – bannerová kampaň
- Facebook a Instagram reklamy
- YouTube reklamy
- Organizovanie osvetových a popularizačných podujatí pre širokú verejnosť
- Organizovanie odborných seminárov, workshopov a konferencií pre odbornú verejnosť

Témy kampane budú reflektovať zameranie jednotlivých liniek pomoci. Cieľová skupina bude rôznymi formami informovaná o možných ohrozeniach ako napr. domáce násillie, šikana v školskom prostredí, kyberšikana, sebapoškodzovanie detí a suicidálne správanie, sexuálne zneužívanie, domáce násillie a násillie na ženách, vrátane sexuálneho násillia, obťažovanie na pracovisku, duševné zdravie, problematika spojená s neobvyklou sexuálnou preferenciou a pod. Ďalšou témou komunikačnej kampane bude dostupnosť pomoci a informovanie o možnostiach ambulatnej špecializovanej pomoci na regionálnej úrovni. Pre dosiahnutie čo možno najlepších výsledkov informovanosti budú tieto témy prezentované formou videospotov zverejnených v online prostredí, online bannerov, detterance messages, ale aj printovými formami ako napr. letáky, plagáty, nálepky a pod., ktoré budú distribuované priamo cieľovej skupine. Pre tieto účely budú využité aj kontá resp. stránky jednotlivých liniek na sociálnych sieťach.

Informačné a mediálne kampane na celoštátnej úrovni zvýšia povedomie o rovnosti príležitostí, nediskriminácii a nároku na prevenciu sociálneho vylúčenia v dôsledku zážitku násillia, ohrozenia násillím alebo v dôsledku stigmatizácie ľudí s ohrozeným duševným zdravím, ako aj o dostupných podporných opatreniach. Súčasne, vedenie informačných a mediálnych kampaní verejnými inštitúciami zvýrazní dôležitosť prevencie násillia a ohrozenia duševného zdravia a plnenia záväzkov SR v týchto oblastiach.

Nadviazaním na predchádzajúce skúsenosti prijímateľa a partnerov a rozšírenie ich odborných činností umožní v praxi overiť

nastavené jednotné štandardy kvality dištančného poradenstva prostredníctvom liniek pomoci, čo poskytne podklad pre prijatie osobitnej legislatívnej úpravy o krízovej pomoci a k nastaveniu trvalo stabilného systému pomoci.

Žiadateľ a partneri zabezpečia, že bude dodržaný princíp rodovej rovnosti pri výbere zamestnancov NP. Rovnako sa zaväzujú dodržiavať práva, slobody a zásady, ktoré sú uvedené v Charte základných práv EÚ.

Doplňujúce informácie k zneniu vylučujúceho kritéria HP : Projekt musí byť v súlade s horizontálnymi princípmi, ktoré sú definované v čl. 9 nariadenia o spoločných ustanoveniach, s prihliadnutím na dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania a aktívneho podporovania mužov a žien vo všetkých aktivitách a činnostiach, najmä ak ide o prístup k zamestnaniu, odmeňovanie a pracovný postup, odborné vzdelávanie a pracovné podmienky.

V projektoch je potrebné odstraňovať bariéry a predchádzať všetkým formám diskriminácie, vytvárať podmienky, ktoré zohľadňujú špecifické potreby, ako aj skúsenosti rozmanitých skupín obyvateľstva a zabezpečiť dostupnosť fyzického prostredia, dopravy, informácií a verejných služieb pre obyvateľov s obmedzenou mobilitou a senzoricou orientáciou, v súlade s čl. 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Okrem hlavnej aktivity budú súčasťou projektu informovanosť a publicita, riadenie projektu a iné podporné činnosti, ktoré majú charakter buď nepriamych nákladov, alebo zostávajúcich nákladov iných ako priamych nákladov na zamestnancov.

Situácia po realizácii projektu a udržateľnosť projektu

Spoločným a kľúčovým cieľom je stabilizovať systém dištančného poradenstva prostredníctvom liniek pomoci a rovnako zabezpečenie poskytovania tohto typu poradenstva v rámci štátneho rozpočtu. Je nevyhnutné, aby bolo neohroziteľné (napríklad skončením projektu) zabezpečené dištančné poradenstvo aj v konkrétnych špecifických oblastiach ako ochrana pred násilím, depistáž sociálnopatologických javov a poskytovanie poradenstva osobám s poruchou voľby sexuálneho objektu. Tento národný projekt a jeho implementácia je súčasťou pripravovanej legislatívy, ktorá bude upravovať dištančné poradenstvo a štandardy fungovania prostredníctvom liniek pomoci. Dištančné poradenstvo má svoju nezastupiteľnú rolu v oblasti prevencie. Všetky náklady vynaložené v oblasti prevencie vedú k rapídneho zníženiu nákladov na liečbu klienta/pacienta, psychologickú pomoc, dôsledky neschopnosti pracovať v kvalifikovanom zamestnaní, ale aj javy ako kriminality, bezdomovectvo, závislosti a pod. Konklúzivne, po skončení projektu nastanú tieto systémové zmeny: rozšírenie odborného poradenstva pre ženy ohrozené sexuálnym násilím aj mimo blízkych vzťahoch, rozšírenie o odborné sprevádzanie a poradenstvo inštitúciám, ktoré prichádzajú do kontaktu s obeťami násilia, rozšírenie o aktívne vyhľadávanie sociálnopatologických skupín a nebezpečných obsahov on-lin (depistáž), novovytvorenie odborného poradenstva pre osoby s poruchou voľby sexuálneho objektu a tiež legislatíva pre stabilizáciu, odbornosť a legitímnosť dištančného poradenstva.

1.1. Podpora činnosti Národnej linky na pomoc deťom v ohrození VIAC AKO NI(c)K

Po implementácii národného projektu bude Národná linka na pomoc deťom v ohrození VIAC AKO NI(c)K etablovaná, so stabilizovanými a dostatočnými personálnymi kapacitami a technicko-administratívnym zabezpečením. Očakáva sa zvýšenie počtu relevantných kontaktov oproti predchádzajúcemu obdobiu vďaka propagácii a zvyšovaniu informovanosti o linke a rozšíreniu poskytovanej pomoci. Linka a jej činnosť – vrátane jej nových činností, sa zastabilizuje, dostane sa do širokého povedomia verejnosti a posilní sa jej nízkoprahový a absolútne dostupný charakter.

1.2. Podpora činnosti Národnej linky pre ženy zažívajúce násilie

Po implementácii národného projektu bude etablovaná a v systéme integrovanej pomoci pre ženy zažívajúce násilie zavedená kvalitná služba, so stabilizovanými a dostatočnými personálnymi kapacitami a technicko-administratívnym zabezpečením Národnej linky pre ženy. Očakáva sa zvýšenie počtu relevantných volaní oproti predchádzajúcemu obdobiu vďaka propagácii a zvyšovaniu informovanosti o linke a rozšíreniu poskytovanej pomoci o nové formy sprístupnenia služby ďalším podskupinám ohrozených žien so špecifickými potrebami (napr. so zdravotným postihnutím alebo z národnostných menšín). Linka a jej činnosť – vrátane jej nových činností, sa zastabilizuje, dostane sa do širokého povedomia verejnosti a posilní sa jej nízkoprahový a absolútne dostupný charakter. Národná linka pre ženy bude mať nastavenú spoluprácu v systéme integrovanej pomoci a bude kvalitnou a efektívnou súčasťou siete a spolupráce s MVO pracujúcimi so ženami so skúsenosťou s násilím.

1.3. Podpora Linky na podporu duševného zdravia

Okrem stabilizácie dištančného poradenstva podpory v oblasti duševného zdravia pre laickú, no najmä pre odbornú verejnosť, bude linka po implementácii národného projektu etablovaná a v systéme integrovanej pomoci osobám s poruchou voľby sexuálneho objektu.

Informovanosť verejnosti je kľúčovým nástrojom primárnej prevencie a prispieva k lepšiemu a rýchlejšiemu nahlasovaniu a následne riešeniu problematiky násilia. Rovnako motivuje k vyhľadaniu pomoci v oblasti duševného zdravia. Ide o potrebný prvok destigmatizácie a tým pádom aj otvorenejšej komunikácie o problematike násilia a duševného zdravia.

Administratívna, finančná a prevádzková kapacita žiadateľa a partnera

ÚPSVR je orgán štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti, v zmysle kompetenčného zákona má dlhodobé skúsenosti s realizáciou národných projektov financovaných zo štrukturálnych fondov od roku 2004:

- po vstupe SR do EÚ sa v programovom období 2004 - 2006 podieľalo na implementácii národných projektov spolufinancovaných z Európskeho sociálneho fondu v rámci Sektorového operačného programu Ľudské zdroje a Jednotného programového dokumentu Bratislava Cieľ 3,
- v programovom období 2007 - 2013 realizovalo národné projekty v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia spolufinancované z Európskeho sociálneho fondu,
- v prebiehajúcom programovom období 2014 - 2020 realizovalo národné projekty v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

ÚPSVR od roku 2004 zabezpečuje riadenie projektov, metodické usmerňovanie úradov PSVR a partnerov NP, realizáciu hlavných aktivít národných projektov, verejné obstarávanie na hlavné a podporné aktivity, publicitu a informovanosť o projektoch v súlade so schválenými postupmi pre informovanie a publicitu zo strany RO.

Inštitút pre výskum práce a rodiny je štátnou príspevkovou organizáciou zriadenou Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Prioritnou náplňou činnosti IVPR je výskumná činnosť v oblasti sociálnej a rodinnej politiky, politiky trhu práce a zamestnanosti a od roku 2014 plní pre zriaďovateľa špecifické úlohy v oblasti prevencie násillia na ženách a domáceho násillia, vrátane prevádzky Koordinačno-metodického centra pre prevenciu násillia na ženách a Národnej linky pre ženy zažívajúce násillie. IVPR je registrovaným poskytovateľom sociálnych služieb podľa ustanovenia § 53 zákona č. 448/2008 Z. z o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

IVPR v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia implementoval viacero národných projektov, či už ako partner alebo prijímateľ a zamestnáva odborníkov, ktorí budú zabezpečovať riadenie podaktivity. V súčasnosti zamestnáva aj časť predpokladaného personálneho zabezpečenie nepretržitej prevádzky NLŽ.

Personálne zabezpečenie projektu

1. Hlavná aktivita: Podpora osôb v nepriaznivej sociálnej situácii ohrozených násillím alebo ohrozením duševného zdravia, vrátane detí poskytovaním dištančnej krízovej pomoci

Podaktivita 1.1.: Podpora činnosti Národnej linky na pomoc deťom v ohrození VIAC AKO NI(c)K

Konzultant národnej linky (23 osôb) bude posilňovať psychickú integritu dieťaťa a podporovať rozvoj jeho psychických síl a autenticity jeho osobnosti prostredníctvom dištančného poradenstva. V prípade ohrozenia života alebo zdravia dieťaťa vykoná krízovú intervenciu prostredníctvom opatrení v zmysle zákona o SPODaSK. V rámci svojej činnosti sa bude aktívne podieľať na skúmaní a analyzovaní rizík v on-line prostredí vrátane depistáže k predchádzaniu sociálno-patologického správania detí v online priestore a taktiež sa bude podieľať na tvorbe metodiky a postupov pri vyhodnocovaní miery ohrozenia dieťaťa, ustálených postupov pri realizácii dištančného poradenstva a následných postupov pre využívanie nástrojov pomoci.

Špecialista na poradenstvo (2 osoby) bude najmä analyzovať zavedené postupy dištančného poradenstva a krízovej intervencie v podmienkach národnej linky a podieľať sa na ich zmene na základe skúseností z praxe a činnosti národnej linky a realizovať ďalšie nadväzné opatrenia na ochranu detí pred násillím v on-line priestore alebo násillím súvisiacim s kyberpriestorom. V rámci svojej činnosti sa bude podieľať na vypracovaní strategických materiálov na ochranu detí v on-line priestore. Popri týchto úlohách bude v čase nedostupnosti konzultantov poskytovať dištančné poradenstvo a krízovú intervenciu deťom a mladým ľuďom v rozsahu a kvalite ako konzultant.

Podaktivita 1.2: Podpora činnosti Národnej linky pre ženy zažívajúce násillie

Konzultant národnej linky (10 osôb) budú poskytovať základné sociálne poradenstvo v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a s cieľom prevencie sociálneho vylúčenia a nediskriminácie podporovať integritu klientky, rozvoj jej síl a schopností. V rámci overovania prijatých opatrení na prevenciu sociálneho vylúčenia v dôsledku násillia sa poradkyne budú podieľať na zbere údajov, tvorbe metodiky a ustálených postupov pri realizácii dištančného poradenstva a následných postupov pre využívanie nástrojov pomoci.

Špecialista/ka odborných činností NLŽ (1 osoba) bude poskytovať poradenstvo pri krízovej intervencii v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov so zameraním na riešenie krízovej situácie v súlade s právnym poriadkom SR. V rámci riadenia činnosti NLŽ bude monitorovať a kontrolovať odborné činnosti podaktivity a zabezpečovať podmienky pre ich úspešné plnenie v súlade s cieľom projektu.

Špecialistka poskytujúca poradenstvo pre zamestnancov inštitúcií (1 osoba) bude popri úlohe zastupovať poradkyne navonok v externej komunikácii poskytovať konzultácie v integrovanom systéme pomoci a organizovať poskytovanie poradenstva. V rámci overovania prijatých opatrení na prevenciu sociálneho vylúčenia v dôsledku násilia sa špecialistka poskytujúca poradenstvo pre zamestnancov inštitúcií bude podieľať na vypracovaní strategických materiálov na ochranu žien pred násilím. V prípade v prípade obsadenosti/nedostupnosti poradkýň NLŽ v nepretržitej prevádzke poskytovať základné sociálne poradenstvo v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Špecialistka pre prežívšie sexuálnej viktimizácie (1 osoba) so zameraním na prevenciu sociálneho vylúčenia v dôsledku viktimizácie sexuálnym násilím bude poskytovať základné sociálne poradenstvo v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) s cieľom podporovať integritu klientky, rozvoj jej síl a schopností. V rámci overovania prijatých opatrení na prevenciu sociálneho vylúčenia v dôsledku sexuálneho násilia sa špecialistka pre prežívšie sexuálnej viktimizácie bude podieľať na zbere údajov, tvorbe metodiky a ustálených postupov pri realizácii dištančného poradenstva a následných postupov pre využívanie nástrojov pomoci.

Špecialistka multiinštitucionálnej spolupráce (1 osoba) bude koordinovať činnosť NLŽ v systéme integrovanej pomoci, najmä vyhľadávať, overovať a aktualizovať údaje o ambulatných o podporných službách a udržiavať kontakt medzi inštitúciami. V rámci toho bude realizovať týždňový monitoring dostupnosti krízového ubytovania pre ženy zažívajúce násilie a ich deti a disseminovať jeho výsledky príslušným inštitúciám. V rámci overovania prijatých opatrení na prevenciu sociálneho vylúčenia v dôsledku sexuálneho násilia sa špecialistka pre prežívšie sexuálnej viktimizácie bude podieľať na zbere údajov, tvorbe metodiky a ustálených postupov pri realizácii dištančného poradenstva a následných postupov pre využívanie nástrojov pomoci a vypracovaní strategických materiálov na ochranu žien pred násilím.

Podaktivita 1.3.: Podpora činnosti Národnej linky na podporu duševného zdravia

Konzultant (6 osôb) bude poskytovať poradenstvo v oblasti duševného zdravia prostredníctvom posilňovania psychickej integrity klienta, podporovať rozvoj jeho psychických síl a autenticity jeho osobnosti prostredníctvom dištančného poradenstva, participovať na analyzovaní rizík a nových výziev v oblasti podpory duševného zdravia, poskytovať informácie / edukovať, poskytovať podporné poradenstvo, sanovať a stabilizovať aktuálny stav klienta, distribuovať klienta na iné organizácie /iný typ pomoci, poskytovať krízovú intervenciu, poskytovať podporu zdravotníkom, ktorí zažívajú nadmernú záťaž a sú vystavení zvýšenej pravdepodobnosti rozvoja stresom podmienených psychických porúch, poskytovať poradenstvo a podporu pri zvládaní akútnej stresovej reakcie či príznakoch rozvíjajúcej sa posttraumatickej stresovej reakcie na mimoriadne stresové udalosti, v prípade potreby informovať príslušné orgány (orgán sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately a/alebo orgánov činných v trestnom konaní) a pri situáciách ohrozujúcich život a zdravie klientov kontaktujúcich linku kontaktovať záchranné zložky integrovaného záchranného systému.

Konzultant špecializujúci sa na poradenstvo pre parafilikov (2 osoby) (od 01/2025 do skončenia projektu) bude poskytovať informácie/edukovať špecificky v oblasti neobvyklých sexuálnych preferencií, poskytovať podporné poradenstvo pre osoby s neobvyklými sexuálnymi preferenciami, sanovať a stabilizovať aktuálny stav klienta, distribuovať klienta na iné organizácie/iný typ pomoci pre oblasť sexuológie, psychiatrie a pod., sieťovať možné subjekty pomoci špecificky pre osoby s neobvyklou sexuálnou preferenciou, poskytovať a sprostredkovať krízovú intervenciu/prevádzkať klienta v náročných životných situáciách, vykonávať prevenciu a podporovať osoby s neobvyklými sexuálnymi preferenciami; poskytovať konzultácie a pri situáciách ohrozujúcich život a zdravie klientov kontaktujúcich linku kontaktovať záchranné zložky integrovaného záchranného systému.

Špecialista na poradenstvo (2 osoby) bude zabezpečovať poskytovanie odborného poradenstva konzultantom/poradcom v oblasti postupov dištančného poradenstva, v prípade mimoriadne náročných kontaktov viesť konzultanta/poradcu procesom krízovej intervencie, v prípade mimoriadne náročných kontaktov a mimoriadnej situácie prebrať konzultácie s klientom, spolupodieľať sa na plnení úloh Národnej koncepcie ochrany detí v digitálnom priestore analyzovať zavedené postupy dištančného poradenstva a krízovej intervencie v podmienkach linky a podieľať sa na ich zmene na základe skúseností z praxe a činnosti linky, participovať na analyzovaní rizík a nových výziev v oblasti podpory duševného zdravia a v problematike neobvyklej sexuálnej preferencie a uskutočňovať intervencie podľa internej úpravy linky pomoci samostatne pre duševné zdravie 1 špecialista a samostatne pre oblasť spojenú s neobvyklou sexuálnou preferenciou 1 špecialista.

2. Hlavná aktivita: Zvyšovanie povedomia v oblasti problematiky násilia a podpory duševného zdravia

Vzhľadom k tomu, že ide o veľmi náročnú problematiku, o ktorej je nevyhnutné profesionálne a korektne informovať nielen prostredníctvom sociálnych sietí, ale organizovaním odborných podujatí a podujatí pre širokú verejnosť, je potrebné, aby prijímateľ a partneri mali samostatnú pozíciu špecialistu pre primárnu prevenciu a osvetové činnosti.

Špecialista pre primárnu prevenciu a osvetové činnosti (3 osoby, pre každú linku pomoci 1 osoba) bude v rámci svojej činnosti koncepcne pripravovať a zabezpečovať mediálnu a informačnú politiku linky pomoci a navrhovať a koordinovať prezentačné aktivity linky pomoci. popri svojej činnosti bude organizovať podujatia pre odbornú i širokú verejnosť, spracovávať a analyzovať monitoring médií a zabezpečovať a priebežne kontrolovať vizuálnu a obsahovú stránku sociálnych sietí spravovaných linkou pomoci.

Všetky názvy pracovných pozícií platia pre ženský aj mužský rod. Zároveň je možné vykonávanie činností na TPP, resp. dohodu.

Rozpočet projektu¹⁵

V tejto časti uveďte, ako bol pripravovaný indikatívny rozpočet a ako spĺňa kritérium „hodnota za peniaze“, t. j. akým spôsobom bola odhadnutá cena za každú položku, napr. prieskum trhu, analýza minulých výdavkov spojených s podobnými aktivitami, nezávislý znalecký posudok. V prípade, ak príprave projektu predchádza vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti, ktorej výsledkom je, okrem iného aj určenie výšky alokácie, je potrebné uviesť túto štúdiu ako zdroj určenia výšky finančných prostriedkov. Skupiny výdavkov doplňte v súlade s Príručkou oprávnenosti výdavkov v platnom znení. V prípade infraštruktúrnych projektov, ako aj projektov súvisiacich s obnovou mobilných prostriedkov, sa do ukončenia verejného obstarávania uvádzajú položky rozpočtu len do úrovne aktivít.

Uveďte, či bude v národnom projekte využité zjednodušené vykazovanie výdavkov a ak áno, ktorá forma. V prípade využitia paušálnej sadzby ktorej výška je stanovená v nariadení sa spôsob stanovenia sadzby nepožaduje.

Indikatívna výška finančných prostriedkov určených na realizáciu národného projektu a ich výstižné zdôvodnenie

Predpokladané finančné prostriedky na aktivity NP	Celkové oprávnené výdavky (v EUR)	Plánované vecné vymedzenie
Hlavné aktivity		
Aktivita 1		
521 - Mzdové výdavky	4 690 692,- EUR	Skupina výdavkov zahŕňa nasledovné pozície: 1.Konzultant národnej linky (Indikatívna priem. mesačná CCP – 2 483,00 €; 828 osobomesiacov u žiadateľa, 360 osobomesiacov IVPR a indikatívna priem. mesačná CCP – 2774,00 €; 324 osobomesiacov MZSR); 2.Špecialista (Indikatívna priem. mesačná CCP – 2 924,00 €; 288 osobomesiacov u žiadateľa, 144 osobomesiacov IVPR, 72 osobomesiacov MZSR). Stanovená bola na základe údajov z predchádzajúcich projektov podobného zamerania, prípadne z pracovných pozícií podobného zamerania, so zohľadnením indexácie.
956 - Paušálna sadzba na pokrytie zostávajúcich oprávnených výdavkov projektu podľa článku 56 NSU	1 876 276,80 EUR	Paušálna sadzba na pokrytie zostávajúcich oprávnených výdavkov projektu podľa článku 56 NSU

¹⁵ V prípade zvýšenia celkových oprávnených výdavkov NP (po jeho schválení komisiou pri Monitorovacom výbore pre Program Slovensko 2021 – 2027) o viac ako 15 % (a nejde o prípad, kedy je určenie alokácie výsledkom realizovanej štúdie uskutočniteľnosti), RO/SO predloží pred vyhlásením výzvy na schválenie príslušnej komisii pri Monitorovacom výbore pre Program Slovensko 2021 – 2027 upravený zámer NP.

Aktivita 2		
521 - Mzdové výdavky	275 184,- EUR	Skupina výdavkov zahŕňa nasledovné pozície: 1.Špecialista pre primárnu prevenciu a osvetové činnosti (Indikatívna priem. mesačná CCP – 2 548,00 €; 36 osobomesiacov u žiadateľa, 36 osobomesiacov IVPR, 36 osobomesiacov MZSR);
956 - Paušálna sadzba na pokrytie zostávajúcich oprávnených výdavkov projektu podľa článku 56 NSU	110 073,60 EUR	Paušálna sadzba na pokrytie zostávajúcich oprávnených výdavkov projektu podľa článku 56 NSU
Hlavné aktivity spolu		
Podporné aktivity		
skupina výdavkov		
skupina výdavkov		
Podporné aktivity SPOLU		
CELKOM	6 952 226,40 EUR	

Finančný rámec		
Fond	Európsky sociálny fond plus	
Celkové oprávnené výdavky NP (v EUR) podľa kategórie regiónu¹⁶	menej rozvinutý región Vyberte položku.	6 952 226,40 EUR
Zdroj EÚ (v EUR) podľa kategórie regiónu¹⁷	menej rozvinutý región Vyberte položku.	5 909 393,- EUR
Vlastné zdroje prijímateľa¹⁸ (v EUR) podľa kategórie regiónu¹⁹	menej rozvinutý región Vyberte položku.	0,- EUR

Merateľné ukazovatele²⁰	
Cieľ národného projektu	Zabezpečenie dostupnosti dištatnčnej krízovej pomoci osobám v nepriaznivej sociálnej situácii v dôsledku ohrozenia násilím alebo ohrozenia duševného zdravia, vrátane detí.
Aktivita/Akcia ku ktorej sa MU viaže	Prevencia a eliminácia násilia, individualizované poradenské služby pre obeť násilia a v oblasti podpory duševného zdravia, vrátane anonymizovanej podpory prostredníctvom IKT
Typ merateľného ukazovateľa ²¹	výstup
Typ územia	MRR
Kód	PO113

¹⁶ V prípade Kohézneho fondu vyberte „neaplikuje sa“.

¹⁷ V prípade Kohézneho fondu vyberte „neaplikuje sa“.

¹⁸ Uvedte v súlade so Stratégiou financovania Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu plus, Kohézneho fondu, Fondu na spravodlivú transformáciu a Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu na programové obdobie 2021 – 2027

¹⁹ V prípade Kohézneho fondu vyberte „neaplikuje sa“.

²⁰ V prípade viacerých cieľov projektu / aktivít / merateľných ukazovateľov projektu, doplňte údaje za každý cieľ / aktivitu / merateľný ukazovateľ projektu osobitne. Merateľné ukazovatele projektu musia byť definované tak, aby odrážali výstupy/výsledky projektu a predstavovali kvantifikáciu toho, čo sa realizáciou aktivít za požadované výdavky dosiahne.

²¹ V zmysle zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku sa pre typ merateľného ukazovateľa projektu – výstup štandardne cieľová hodnota nastavuje ku koncu realizácie národného projektu. Pre typ merateľného ukazovateľa projektu – výsledok sa štandardne cieľová hodnota nastavuje na obdobie udržateľnosti národného projektu.

Názov	Počet osôb poskytujúcich sociálne alebo asistenčné služby
Merná jednotka	Osoby
Indikatívna cieľová hodnota ²²	52

Cieľ národného projektu	Zabezpečenie dostupnosti dištančnej krízovej pomoci osobám v nepriaznivej sociálnej situácii v dôsledku ohrozenia násilím alebo ohrozenia duševného zdravia, vrátane detí.
Aktivita/Akcia ku ktorej sa MU viaže	Prevencia a eliminácia násilia, individualizované poradenské služby pre obeť násilia a v oblasti podpory duševného zdravia, vrátane anonymizovanej podpory prostredníctvom IKT
Typ merateľného ukazovateľa ²³	výsledok
Typ územia	MRR
Kód	
Názov	Počet intervencií v dištančnom poradenstve
Merná jednotka	Počet
Indikatívna cieľová hodnota ²⁴	20 000

Cieľ národného projektu	Zabezpečenie dostupnosti dištančnej krízovej pomoci osobám v nepriaznivej sociálnej situácii v dôsledku ohrozenia násilím alebo ohrozenia duševného zdravia, vrátane detí.
Aktivita/Akcia ku ktorej sa MU viaže	Informačné aktivity a mediálne kampane zamerané na niektorú z nasledovných oblastí: násilie na ženách a deťoch, práva detí, podmienky života a práva osôb so zdravotným postihnutím, bývanie, deinštitucionalizácia a komunitné sociálne služby
Typ merateľného ukazovateľa	výstup
Typ územia	MRR
Kód	PO097
Názov	Počet zrealizovaných informačných kampaní
Merná jednotka	Počet
Indikatívna cieľová hodnota	5

Uveďte zoznam iných údajov projektu (ak je to relevantné)	
Kód a názov iného údajja	
Merná jednotka iného údajja	

Ďalšie požadované údaje pre monitorovanie ²⁵	
Názov	
Akým spôsobom sa budú získavať dáta?	

²² V prípade rozdelenia na VRR a MRR je potrebné špecifikovať cieľovú hodnotu za každý typ územia samostatne.

²³ V zmysle zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku sa pre typ merateľného ukazovateľa projektu – výstup štandardne cieľová hodnota nastavuje ku koncu realizácie národného projektu. Pre typ merateľného ukazovateľa projektu – výsledok sa štandardne cieľová hodnota nastavuje na obdobie udržateľnosti národného projektu.

²⁴ V prípade rozdelenia na MRR a VRR je potrebné špecifikovať cieľovú hodnotu za každý typ územia samostatne.

²⁵ V prípade viacerých údajov, doplňte údaje za každý údaj.

Zoznam prínosov a prípadných iných dopadov, ktoré sa dajú očakávať pre jednotlivé cieľové skupiny ²⁶		
Prínosy/Dopady	Cieľová skupina / užívateľia NP	Počet ²⁷
Rozšírenie siete pomoci ako pre obeť akejkoľvek formy násillia, tak aj pre potencionálne ohrozujúce osoby. Zlepšenie dostupnosti pomoci a tým aj podpora prevencie sociálnopatologických javov a toto predpokladá pozitívny vplyv na všetky oblasti života – vrátane socio-ekonomickej situácie.	deti v núdzi, osoby zažívajúce násillie, ako FO, ktorým bolo alebo malo byť trestným činom ublížené na zdraví, štátni príslušníci tretích krajín, vrátane migrantov, klienti KC	Početnosť cieľovej skupiny nie je možné kvantifikovať, údaje bude možné získať porovnaním predchádzajúcich a aktuálnych štatistických ukazovateľov.
Zvyšovanie povedomia o jednotlivých aspektoch ochrany detí pred násillím, vrátane ochrany detí v digitálnom priestore, zoznamovanie verejnosti s rôznymi fenoménmi a trendmi, ktoré ovplyvňujú životy detí a ktoré môžu spôsobiť ich vystavenie rôznym rizikám chceme dosiahnuť scitlivovanie spoločnosti k danej problematike	široká verejnosť v rámci informačných a mediálnych kampaní	Početnosť cieľovej skupiny nie je možné kvantifikovať, keďže sa nedá presne vyčíslíť dopad predmetných aktivít na širokú verejnosť.

Štúdia uskutočniteľnosti vrátane analýzy nákladov a prínosov

Informácie sa vyplňajú iba pre investičné typy projektov.

Existuje relevantná štúdia uskutočniteľnosti ²⁸ ? (áno/nie)	
Ak je štúdia uskutočniteľnosti dostupná na internete , uveďte jej názov a internetovú adresu, kde je štúdia zverejnená	
V prípade, že štúdia uskutočniteľnosti nie je dostupná na internete, uveďte webové sídlo a termín, v ktorom predpokladáte jej zverejnenie (mesiac/rok)	

²⁶ V prípade viacerých cieľových skupín / užívateľov NP, doplňte dopady na každú z nich.

²⁷ Ak nie je možné uviesť početnosť cieľovej skupiny, uveďte do tejto časti zdôvodnenie.

²⁸ Pozri aj Uznesenie Vlády SR č. 300 z 21.6.2017 k návrhu Rámca na hodnotenie verejných investičných projektov v SR (dostupné na: <http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=26598>)

Verejné obstarávanie	
Sumár zrealizovaných VO	
Sumár plánovaných VO	
Názov VO ²⁹	
Stručný opis predmetu VO	
Celková hodnota zákazky	
Postup obstarávania	
Metóda podľa finančného limitu	
Začiatok VO	
Stav VO	
Predpokladaný dátum ukončenia VO	
Poznámka	
Aktivita	
Hodnota na aktivitu z celkovej hodnoty VO	

Identifikácia rizík a prostriedky na ich elimináciu	
Riziko ³⁰	
Názov rizika 1	Personálne zabezpečenie
Popis rizika	Fluktuácia personálu a obmedzený počet expertov z danej oblasti
Závažnosť	Stredná
Opatrenia na elimináciu rizika	<p>Do realizácie projektu bude zapojený aj súčasný interný personál žiadateľa, ktorý má dostatočné skúsenosti na zabezpečenie bezproblémovej realizácie projektu. Pri obsadzovaní voľných pozícií odborných pracovníkov bude zabezpečený výber kvalitných uchádzačov. Pri výbere budú zohľadňované okrem dosiahnutej kvalifikácie a praxe najmä znalosť problematiky a pracovné skúsenosti v danej oblasti. V prípade potreby výmeny pracovníka, resp. odchodu niektorého pracovníka, bude zabezpečená jeho zastupiteľnosť v rámci existujúcich personálnych kapacít a náhrada v čo najskoršom termíne. Vyhoveniu najmä poradkýň na národnej linke sa bude predchádzať aj prostredníctvom supervízie zamestnancov/zamestnankýň.</p> <p>Problémy s obmedzeným počtom expertov/ odborných kapacít sa bude riešiť dôsledným plánovaním a kontrolou dodržiavania časového harmonogramu projektu, ako aj realizáciou vzdelávania, čo prispeje k zvýšeniu vedomostí ďalších zainteresovaných osôb a možnosti ich zapojenia do realizácie ďalších podaktivít projektu</p>
Názov rizika 2	Čerpanie priamych personálnych výdavkov a jeho vplyv na realizáciu aktivít projektu
Popis rizika	Problémy s čerpaním priamych personálnych výdavkov má priamy vplyv aj na ostatné výdavky projektu hražené z paušálnej sadzby.

²⁹ Tabuľka sa opakuje v závislosti od počtu relevantných verejných obstarávaní. V prípade, ak sú VO realizované v rámci paušálnej sadzby, uvedená tabuľka sa nevyplní

³⁰ Tabuľka sa opakuje v závislosti od počtu rizík.

Závažnosť	Stredná
Opatrenia na elimináciu rizika	Dôsledné plánovanie a kontrola dodržiavania časového harmonogramu projektu a jeho aktivít.
Názov rizika 3	Neprijatie a neporozumenie problematike sexuálneho násillia a problematiky neobvyklej sexuálnej preferencie
Popis rizika	Pre oblasť problematiky násillia na ženách býva často spochybňovaný samotný zážitok, ale aj jeho hĺbka a následky, rovnako bude linka pomoci MZ SR zameraná aj na pomoc potenciálnym páchatelom, čo môže vyvolať odpor v širokej spoločnosti a tým sťažovať prácu zamestnancom na linkách a dostupnosť pomoci.
Závažnosť	Stredná
Opatrenia na elimináciu	Vytvorenie pracovnej pozície odborníka/špecialistu na primárnu prevenciu a komunikáciu, ktorý sa bude špecializovať na túto oblasť.
Názov rizika 4	Realizácia verejného obstarávania
Popis rizika	Opakovaná realizácia VO v prípade predlžovania aktivít projektu.
Závažnosť	Stredná
Opatrenia na elimináciu rizika	Nastavenie dĺžky realizácie aktivít projektu na čo najdlhšiu dobu, aby mohli byť potrebné VO realizované iba 1x a následne zmluvné vzťahy s dodávateľmi uzatvorené na čo možno najdlhšie obdobie vzhľadom k tomu, že procesy VO (potrebné na obstaranie v rámci paušálnych výdavkov) sú často zdĺhavé a administratívne náročné.

Vypracoval: (vecne príslušný útvar MPSVR SR / externý subjekt)